

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Annvæ Litteræ Societatis Iesv Provinciæ Bæticæ anni 1606.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69662)

ANNVÆ LITTERÆ SO-
CIETATIS IESV PRO-
VINCIAE BÆTICÆ
anni 1606.

Recensuit Prouincia hæc anno
millesimo sexcentesimo sexto
socios circiter quingentos. Sacer-
dotes centum octoginta duos.
Totidem fere fratres coadiuto-
res. Scholasticos nonaginta tres,
cum 47 tyronibus. In octodecim
est diuisa stationes. Domus professa Hispalensis. Col-
legium Cordubense, Granatense, Hispalense, Mon-
telanum, Malacitanum, Triguerense, Astigitanum,
Marcenense, Gaditanum, Biacense, Zerense, Ca-
porlanum, Frexenalense, Guadixiense, Anglicanum
Hispalense, Residencia D. Luisij Hispalensis, Resi-
dencia Antiquariensis.

DOMVS PROFESSA HISPALENSIS.

Aluit domus hæc socios septuaginta, Sacerdo-
tes viginti quinq; , Adiutores viginti quatuor,
reliquosque tyrones. Mirandum sane, in tantis an-
nonæ, pecuniarumque angustiis, ad quas vniuersa
est redacta Bætica. Septem ad ministeria domestica
strenui admissi sunt fratres. Diem obiére suum P.
Franciscus de la Fuente, quatuor adstrictus voto-
rum vinculis, ætatis trigesimo octauo, Societatis ve-
ro vigesimo tertio anno, qui tunc Rectoris Collegij
Astigita-

K 4

Astigita-

Astigitani munere fungens, ad comitia venerat Pro-
uincialia, sed phthisi confectus nobis ereptus est, ad-
ditusque cœlestibus, non sine ingenti sui desiderio.

Item Pater Iacobus de Gusman, vir vere religio-
sis insignis virtutibus, quarum suauissimum odo-
rem Italia, vniuersaque afflauit Hispaniæ. Fuit Pa-
ter Iacobus de Gusman filius natu minimus ger-
manus Roderici Ponce deleon, & Plançæ de
Sandoral comitum de Bailen. Pater excessit de
vita dum ipse secundum ætatis agebat annum; e-
dūcatus tamen à matre honeste ac pie. Decen-
nis Illustrissimi patruī Alfonsi Manrique Cardinalis
Hispalensis Archiepiscop. generalisq; fideiq; cen-
soris addiētus fuit patrociniō, vt ipsum aliquo in
Ecclesia Hispalensi Ecclesiastico afficeret benefi-
cio: cum autem canonici obitus locum relinque-
ret vacuum, in quem ipse suffici posset, à matre Car-
dinalis memoria crebris petitionum flatibus excita-
batur: animus Iacobi matris petitione commotus
fuit, ita vt effusus ingemitus ad stabulum se recepe-
rit, laxiores lacrymis habēas solutur^o. Conspicitur à
famulis, Comitissa fit certior, euocatur Iacob^o, plan-
ctus exigitur causa, libēter aperit: exuere igitur (in-
stat mater) his vestib^o, ecclesiastici siquidē munere
fungi renuis: amplector (reddidit ipse) toto pecto-
re clericalem conditionē, sed sine redditib^o annuis.
Respōsio sane ætatē illam longo superans interuallo.

Aderat quidam è nostris animam exhalan-
ti, solitam in illo discrimine operam nauaturus,
pijsimis instruens monitis, quibus animum mori-
bundi erigebat, & quasi de industria adstantis clerici
consanguinei perditissimæ vitæ, fortunæ bonis af-
fluentis

fluentis, mores perstringebat, qui ita auide salutaria arripuit verba, vt illinc egressus ad Patris aduolutus pedes, integram vitę totius peregerit confessionem ad meliorem receptus frugem. Cum legitimam alter domo exclusisset vxorem, pellicemque sub vxoris specie admisisset, iter agens fortę cuidam ę nostris sese obuium obiecit, ą quo nil minus cogitante ita salubria interhausit hortamęta, vt Hispalim regressus in morbum incidęs, sacerdotem ę nostris aduocauerit, cuius permissus industrię pellicem amandauit, vxorem debito donauit contubernio.

In melius semper prouehuntur Sodalitates, ex quibus mirabiles sese quotidie fructus ostendunt. Quendam ę Sodalitate Pręsbyterum, nulla iusta lacepsitus iniuria, dum vterque accinctus esset vespers decantandis, alter contumeliosis verbis accepit, mores, & genus acerbissimę perstringentibus: de quibus eam illico sumpsit vindictam, vt sese ad pedes exprobantis substernens coram fuerit osculatus, & ipsa eadem nocte in illius gratiam rigidę sese contuserit flagris. Dum sacrum Missę perageret sacrificium, ea fuit perfusus dulcedine, vt iam sibi cęli videretur esse compos effectus.

Non minus in B. N. P. Ignatio, quam in eius filijs, sese Dominus pręstitit admirandum, pręsentissimam afferens operam ijs, qui in aduersis casibus illius opem implorant. Nobiles, fęminę per syngrapham B. N. P. maximas pariendi angustias sunt pręteruectę, & infantula pene iam ą medicis desperata fere reuixit, & integrę est reddita sanitati.

Vigesima quinta Martij die tabulę arę principis affabrę pictę primo explicatum fuit velum, quę non

K s solum

solum novos tunc oculos rapuit, sed vsitatos etiam noua tenet admiratione defixos. Tota est tabula aureis incrustata folijs, nullo colorum pigmento substrato, à solo ad tectum, à pariete in parietem distenta structura subrigitur, integram facelli maioris faciem exæquans: quæ in altitudinem quinquagesimum nonum, in latitudinem verò quadragesimum quintum pedè tenditur, duplici coagmentatur corpore, primum templi totius alam, secundum tecti attingit fornicem, cui gypsi tectorium aureis distinctū filis inductum est. Non paruum nobis horrorem incussit id quod in hac vrbe eiusque confinij aliquibus ex societate dimissis fortuito contigit, licet honestam vitam, societatisque disciplinam aliquo modo redoientem transigentibus. Pater Aloisius de Barba, antea in Societate concionatoris, Rectorisq; munere functus, sellæ infidês, repentina fuit morte correptus. Pater Ioânes Plauiso, qui trigessimū octauū annū in nostra vixerat societate, egregius Grammaticæ institutor, indefessusque confessionum auditor, dum in cœnobio monialium sacris esset indutus vestibus solène sacrificium celebraturus, coram sacerdote quodā è nostris concionaturo, subito nervorum totius corporis, sensumque stupore deuinctus, postero die excessit è vita. Nobilis Franciscus Medrano, qui in Prouincia Castellana philosophiam professus est, sacramque Salmanticæ paginam explicauit, cum lectulo leuiter affectus recubisset, paulò ante quendam è nostris officij ergo inuisentem alloquutus, poculo aquæ simul mortem exhaustit. Quidam alter ipsius consanguineus nobilis Alfonso de Satillanan, cum ad Indos traiecisset, Hispaniam

niam repetens, simul cum nauī summersus est.

COLLEGIVM CORDVBENSE.

Numeravit Collegium hoc octo & septuaginta, vnum viginti Sacerdotes, Scholasticos triginta, reliquos adiutores. Ex huius corporis vinculis expediti sunt duo: Pater Ioannes Serrano domo Biacensis, vigesimum secundum ætatis annum iagens, qui Theologiæ candidatus, Philosophiæ simul & vitæ curriculum emensus est. Prouinciam omnem in ingentem sui expectationem erexerat. Peculiari quodam boni Societatis nominis adstringebatur affectu, atque ideo cautam transigebat vitam, ne aliquo vel leui defectu aliquam Societati inureret maculam. Pater Ioannes de Reyna domesticis addictus ministerijs, patria Hispalensis, ad trigessimum prouectus annum, qui intra breue octo solummodo Societatis initæ annorum spatium, ita anhelanti animo pietatis culmen affectavit, vt arripuisse videretur; obedientiæ, silentij, paupertatisque apprime studiosus, vel leuissimum superiorū nutū præuerrere, frequentesq; sermones ad diuina solebat obuerrere beneficia. Felicissima, dicebat moriens, mihi obtigit fors, vt extremum in Societatis lectulo claudam diem. Non sine molestia supinus semper incubuit, ne vnquam ab Crucifixo auerteret oculos, donec suauissima cum illo, & cum B. Patre nostro Ignatio colloquia miscens vixit, &c.

Sacra doctrinæ agmina frequenter ducuntur, hæc

quanti

quanti habenda sint, aperte sane reuuentis hominis
vindicte indicatum est. In imminentium Cordube
montium præruptis saxis sibi cellulas excauarunt
veterum æmuli eremitarum, pij sane viri, monasti-
cam vitam peragentes, hi ferè omnes singulis sab-
bathis cõfluunt ad nos, conscientiaë explicant sinus,
pœnarum quas sibi infligunt, reddunt rationem,
eluant animi sordes, sacramque suscipiunt synaxim.
Mahometani quidam Hispanicaë peritissimi lingua
in eandem grassatorum mentem conspirantes, vt
tutius se gererent, fictas sibi agasonum personas im-
posuerunt, insigniaque perpetrarunt latrocinia, o-
pulenta diripientes spolia; ex his intercepti sunt
quinque Cordubæ, vbi peruicaces sese doctrine Ma-
hometanaë sectatores profitentur, ijs Christianam fi-
dem blasphemis proscindentes, vt pias sane lacera-
rent aures. Ad fidei censors delati sunt, qui eos de
obfirmata cõdemnantes perfidia, ad profanum ite-
rum relegarunt forum, vt latam capitis sustinerent
sententiam: duo ex nostris aduocati sunt sacerdo-
tes, qui ferrea illorum emollirent pectora, sed ada-
mante reperiuntur duriores: ictus repetunt, diuina-
que victus gratia cedit vnus ætate prouectior, cui
reliqui iuniores nitentur, confitetur Christum
sed ita vt Mahometè renuat diffiteri, instauratur op-
pugnatio, tandemq; supplices veritati subdidit ma-
nus, quo percussi socij, fidei iugo cõtumacia submi-
serunt colla, integra confessione anteaactæ vitæ ex-
pian crimina, piis lacrymis abluentes, & iam
editi in paribulo à circumstanti populo
veniam exigunt, laqueoque
suspenduntur.

COLLEGIVM HISPALENSE.

IN Hispalensi Collegio septuaginta & octo morati sunt, viginti quinque sacerdotes, quatuor & triginta scholastici, reliqui res curant familiares. Tercentum accepit aureos in ferculum sanctissimæ Eucharistiæ argenteum, in thecas reliquiarum, & crucem affabrè ex argento factam.

COLLEGIVM GRANATENSE.

Collegij Granatensis sedes incoluerunt sexaginta sex, Sacerdotes viginti, Scholastici totidem. Fratres in re domestica occupati reliqui. Sacerdos vnus, & 3. Adiutores fratres ad superos abierunt. P. Andreas de Mora trium votorum professus quadragesimum sextum ætatis, vigesimum quintum Societatis annum emensus, iugi quadam morborum acerbitate perstrictus, sustinentia tamen insigni singulari. Melchior de Herreca ad sexagesimum prouectus annum, ex quib⁹ quadragesimum in Societate transegit, omnibus virtutum numeris absolutus: erga inopes, ægrotantesque mira pietate perfusus, ad ianuam confluentibus eleemosynam vndique collectam summo studio porrigebat, hilares omnes, parique catechesis dóctrina instructos dimittebat. Lucas Martini, cum trigessimum tertium ætatis annum, & decimum quintum Societatis in itæ compleuisset, ea morum præditus suauitate, vt domesticos omnes, ac externos sibi mirè deuinciret. Franciscus Correa Lusitanus vigesimo iam secundo, bino autem Societatis nondum anno clauso, sed breue vitæ spatium longo prouentu superauit.

uit. Morbida tabe, & fame Africae ingruente, quadraginta Mauriani constricti ad Hispanicam appulerunt oram, cibum corporis quaesituri; Granatam perueniunt, ubi & spiritales escae sunt affatim ministratae: quidam enim est nostris sacerdos extreme illorum conscius inopie, sedula pietate ipsis & vestes, & cibum conquisiuit: tanto Christianae charitatis exemplo, & crebris de nostra religione collatis sermonibus commotis, sensim sacrae fidei amor illapsus est. Rite Pater catechesis praecipis imbutos Illustriss. Archiepiscopo offert sacri Baptismatis unda tingendos; qui non solum facultatem concessit, sed & tantum illustri spectaculo voluit interesse, in eandem mentem Censores fidei, uterque, & profanus, & sacri Senatus conspirarunt: in templum sacri montis solenni pompa deferuntur, exactoque baptismo promistenebris reducuntur, quibus accensae candelae interlucentes, ad pietatem spectantium, animi lacrymis ex oculis emicantibus, mouebantur. Tantae nouitas fama per Africam dispersa tribus Hebraeos admouit stimulos, ut ad idem diuinum obtinendum beneficium fugam ipsi adorirentur, iterque arripiunt, sed eos insequuntur Mauri: vnum intercipiunt, frustibusque internecant impactis: duo praeteruolante Granatam attingunt, & non minori pompa instructi catechismo, sacro sunt Baptismate abluti: ex his vnum ad fratrem inuitantes scripsit litteras, ut eiusdem vellet fieri sortis compos: qui diuini spiritus inflammatus igniculis, fugam arripit, sed praecipitatur a Mauris; fustes minantur usque ad necem incutientes, nisi ad perfidiam regrediatur paternam: ille tamen semel concepti animi tenax, impijs restitit monitis

monitis, donec quia præstanti erat genere ortus, securi percussus proprii sanguinis imbutus baptis-
mate fuit.

Duplex est erecta Sodalitas nobiliū & mercatorū. Singulis festis diebus aliqui ex maturioribus ad ianuam domus meretriciæ assistūt, integrū vsq; ad intempestam fere noctem transigentes diem, meditationi, lectioni, pijsque conferendis sermonibus vacantes, quo diuino plane artificio luxuriæ veneno infecti illuc confluentes arcentur, & scorta in officio continentur. Quidam è cōgregatione cum turpi pepigerat fœmina, ingenti promissa pecunia, vt nocte saltem maiori hebdomadæ proxima sese ab infami abstineret quæstu: pecuniam accepit, sed spon-
sionis oblita à lasciuianti nolebat egredi domo, sed dum dormiente ipsa ignis à lucerna conceptus est, qui manum recumbentis combussit, quo mirando illic se è turpi obsequio expediuit. Septingentorum aureorum accessio sacrae est facta suppellectili, ædificioque inchoato vltiores admo-
uentur.

COLLEGIVM MARCENENSE ET
Gaditanum, & Domus Probationis,
Montellana.

IN Marcenensi Collegio septendecim fuere, Sacerdotes nouem, è quibus duo Grammaticæ præsumt scholis, septem Coadiutores rei familiarati, duoque primis rudimentis pueros insti-
tuunt.

Gaditani Collegij sumptibus vixere quatuordecim, sex Sacerdotes, Fratres reliqui, è quibus
Scho-

Scholasticus vnus primam suscepit grammaticæ classem, duo pueris edocendis incumbunt. Sacerdos è nostris Anglus egregiam præstat industriam ad Catholicam religionem reducendis eiusdem nationis mercatoribus, qui in hoc Gaditanum emporium confluunt, labori autem responder euentus, nam præter complures adolescentes, quorum mentes Caluini errorum depulsa caligine, Catholicæ religionis sunt splendore suffusi, viri maturi duo ad veritatem sunt adducti, quorum alter post longam cum Patre discepcionem, humiles tandem manu veritati permisit.

In Collegio Montelano duodequingenta vixere, Sacerdotes nouem, è quibus tyrones duo. Tredecim adiutores veterani, Scholastici septemdecim; Adiutores nouem tyrocinium subeuntes. Vltimum spiritum excepit Collegium hoc Pater Ioannis Martines spiritualis adiutoris, septuaginta septem annos nati, & Fratris Bernardi Caro, dum vigesimum tertium ætatis, & tertium ageret probationis annum. Plenus est in scholis addiscentium numerus, Grammaticæ illis præcepta tradunt sacerdotes duo: scribendi & legendi rudimentis imbuunt totidem Fratres.

COLLEGIUM ASTIGITANVM:

IN Astigitano Collegio duo & viginti egerunt, Sacerdotes nouem, Scholastici sex, reliqui rebus student domesticis, Sacerdos conscientia explicat casus, alter Philosophiam, duoq; & Scholasticus frater ad grammaticam & eloquentiam adolescentes instituunt. Magna huic Collegio continentium ædium

ædium accessio facta est, quas sibi adsciuit, vt & illis prioris domus laxaret angustias, & templum satis idoneum extrueret; ad cuius structuram nobilissima Collegij fundatrix ex suis redditibus bis mille sexcentos scutorum impendit, impendetq; quod reliquum ad ultimam templo manum imponendam, fuerit necessarium.

COLLEGIVM VBETENSE ET
Cazorlanum.

Octo in Collegio Vbetensi versati sunt, Sacerdotes quatuor, fratres rei familiaris ministri, totidem. Verusta inter quatuor nobilissimas familias odia compressa, ex quibus vniuersę Vrbi misera impendebat strages, vtpote incolarum animi sunt ad armacapessenda procliuēs. Ex anni superioris sterilitate fames exorta hanc urbem est adeo violenter aggressa, vt ipsius procellis fuerit obruta multitudo, sed Societas tantam calamitatem pia suorum industria subleuauit, quatuor millibus octingentis subuenit pauperibus.

Habuit Collegium Cazorlanum sexdecim Socios, Sacerdotes octo, è quibus vnus cum Scholastico fratre scholarum Grammaticę curam gerit, reliqui Adiutores, duo ex quibus pueros ad scribendum legendumque informant. Diem obiit suum P. Martinus Abrenatione Gallecus, & Fr. Ioannes de Quesada domo Vbetensis, Adiutor, in quorum vicem suffecti sunt duo. Rei familiari accessere denuo bis mille quingenti aurei, à duobus testamento adiecti. Nostrorum spiritus in miserijs proximorum

L

sub-

subleuandis sese affatim explicuere. Famem anni
 præcedentis grauissimus subsequutus est morbus
 qui per oppidum ita grassari cœpit, vt vulgaris iam
 censeretur lues, deserebantur ægri, nec erat qui
 multis frustulum porrigeret panis, sed Societatis
 charitas eos ita destitutos excepit, vt & corporibus
 & animis stipem conferens, ad sui admirationem &
 exemplum oppidum excitavit. Conuictus ad
 satis laxatæ sunt, continueruntque plures solito
 dolescentes, qui eximie virtutis & doctrinæ ex
 emplis reliquis affulgent scholasticis. Virginis So
 dalitium sua item habuit Sodalium incrementa, quæ
 sese vfitatis exercuerunt munijis.

COLLEGIVM TRIGVERENSE.

Collegium Triguerense decem & septem tenet
 Socij; Sacerdotes octo, Fratres Adiutores no
 uem, quorum vnus primorum elemetorum Scho
 læ præfectus est; alter faber ferrarius totius Pro
 uinciæ. Animam efflauit F. Michael Sanches Coad
 iutor, omnibus religiosis virtutibus, silentio potissi
 mum, obedientia, & singulari quadam comitate
 conspicuus. Magno Ducis de Beiar erga Societa
 tem afficiuntur amore, ducissa potissimum, quæ
 nostris quendam sibi Confessarium adiunxit,
 magno cum totius aulae fructu, nobiles enim
 famulae quantumuis delicatæ sese cre
 bro flagris cadunt, apprimunt
 que cilicia.

gesta sunt medicamina, quo oppidanorum maxime sibi societas conciliauit affectus. Sacerdos quidam è nostris Confessionem fœminæ lethali morbo correptæ excepturus adiit, eam loquendi aditu interclusam, ac propè iam reperit desperatam, ad diuinas cõfugit preces, & B.P.N. Ignatij effigiem capiti morientis adiungit, ad cuius tactum ferè recepit animam, ac confessa est. Duo item è nostris animi causa secedebant in agrum, ad quorum aures clamor appulit miserabilem quendam se laqueo stringentem prohibentium, illuc illicò gradum obuertunt, implicitum laqueo collum adspiciunt, temeritatis causam exigunt, dæmonem sibi Æthiopis specie respõdit apparuisse ad tam immane facinus incitantem, funem sparteum eximunt, rosarium inserunt, & in Collegio Confessione expiatum sibi restitunt.

Decem Sociorum numerus in Collegio Biacenti fuit, trium Sacerdotum, septemque Fratrum res domesticas curantium. Obiere ex illis duo, tresque ipsorum loco Scholastici sunt substituti, qui nõ mediocre nobis excitarunt spem, ac licet Collegium in maximas rei familiaris angustias, in breuemque fuerit Sociorum numerum deuolutum, plurimos se in laborando præstitere. Duplex erecta Sodalitas est, nobilium, vniuersitatisque doctorum vna, opificum altera, vtraque tam impendendis, quam corrogandis elemosynis vacat, ad vinctos inopes alendos, ipsorum causas expediendas, & æs alienum dissoluendum. Xenodochia frequentant, ægrotis lectulos sternunt, pedes abluunt, vngues amputant, cibosque lautè conditos ministrant.

Rem

Rem Guadixiensem duodecim è Societate curarunt, Sacerdotes quinque, septemque Coadiutores Fratres, ex quibus Sacerdotes duo Grammaticæ, Fratres totidem elementorum Præceptores agunt,

Aluit Seminarium Anglicanum decem ex Societate, Sacerdotes quinque, Coadiutores totidem, Alumnos 35. Nouem famulos. Sacerdotes Angli sedulo incumbunt hæreticis, qui ex Anglia in urbem Hispalensem cum mercibus commeant, ad Religionem Catholicam redigendis, & reductis in officio continendis. Obeunt carceres, vinctos reficiunt, laxari curant, ægrotantes in Xenodochijs recipi student: quæ industria octo Romanæ peperit Ecclesie, quorum vnus grauisimo respuit morbo, & ingenti animi lætitia vltimum edidit spiritum. Iidem fidei censoribus non contemnendam subministrarunt operam, venenatis Hæreticorum libris correctionis spongia eluendis, alijsque ad sacrum illud tribunal spectantibus. Alumni illustrissima & literarum, & virtutis specimina prætulerunt, Societatisque ineundæ permulti inflammati sunt desiderio. Ad Tyrocinium emissus est Sacerdos,

de quo egregiam concepimus spem:

Sacerdotes duo excursum
in Angliam fecerunt.